

SLOVENSKI NAROD

Izhaja vsak dan popoldne, izvzemši nedelje in praznike. — Inserati do 80 petit à Din 2.—, do 100 vrst Din 2.50, od 100 do 300 vrst à Din 3.—, večji inserati petit vrsta Din 4.— Popust po dogovoru. Inseratni davek posebej. — Slovenski Narod velja mesečno v Jugoslaviji Din 12.—, za inozemstvo Din 25.— Rokopis se ne vračajo.

UREDNIŠTVO IN UPRAVNISTVO
LJUBLJANA, Knafljeva ulica št. 5
Telefon št. 3122, 3123, 3124, 3125 in 3126.

MARIBOR, Grajski trg št. 8 — CELJE, Kocenova ulica 2. — Tel. 190.
NOVO MESTO, Ljubljanska c. tel. st. 26. JESENICE, Ob kolodvoru 101. —
Račun pri poštnem čekovnem zavodu v Ljubljani št. 10.351.

VOJNA NA DALJNEM VZHODU

Težkoče v pariških pogajanjih — Kitajski ultimativni Društvo narodov Zmagovita japonska ofenziva v Mandžuriji

— Pariz, 19. novembra. AA. Včeraj je vladalo v diplomatskih krogih glede rešitve mandžurskega spora nekoliko bolj optimistično razpoloženje. Merodajni krogi še vedno upajo, da bo svet Društva narodov končno vendarle rešil mandžursko vprašanje. Vse stranke so pripravljene, da nadaljujejo pogajanja.

Angleški zunanj minister John Simon in ameriški opazovalec general Dawes sta imela več zagovorov s kitajskimi in japonskimi delegati, ki so imeli na včerajnji tajni seji sveta Društva narodov priliko, da pojasnijo svoje stališča.

Japonska delegacija si je, kakor se dajeva, razdelila svoje delo. Japonski pariški poslanik Jošizava je v trajnih stikih z francoskim zunanjim ministrom Briandom, domačim vodi japonski londonski poslanik Macudaira pogajanja z angleškim zunanjim ministrom sirom Johnom Simonom in z generalom Dawesom, ki je njegov osebni prijatelj.

Angleški in nemški zastopniki, niso odobrili dalekosežnih koncesij francoskih delegatov Japonski. Anglija in Nemčija stojita na stališču, da mora svet Društva narodov za vsako ceno zagotoviti trajevni mir v Mandžuriji iz gospodarskih in političnih razlogov. Svet Društva narodov mora dokazati svoje posredniške zmožnosti v primeru vojnih komplikacij med svojimi člani, ker bi bil drugače ustvarjen nevaren precedent v sporih med evropskimi državami. V tem primeru bi nekatere države dobile v roke nov in prepričajoč argument za odklonitev omejitve oboroževanja na prihodnji razoreditveni konferenci.

Poudjeni krogi poročajo, da sta na včerajnji tajni seji sveta Društva narodov angleški zunanj minister sir John Simon in vodja nemške delegacije Bülow pozorila svet na možnost, da bo Kitajska zahtevala, naj se v mandžurskem sporu uveljavlji čl. 15 statuta Društva narodov, ki določa v sporih med priravnimi gospodarskimi sankcijami. Svet Društva narodov se je doslej skrbno izogibal debati o tem členu, ker želi rešiti mandžurski spor z razsodiliščnim postopanjem.

Kitajska vojna napoved

Pariz, 19. nov. V svoji včerajnji pariški izdaji je »Chicago Tribune« objavila senzacionalno vest, da je prejel kitajski zastopnik pri DN dr. Sze od Koumuntangga iz Nankinka noto, ki pomeni stvarno in načelno kitajsko vojno napoved Japonski. Nota pravi: Če DN ni sposobno, da uredi mandžurski spor, ga bo uredila Kitajska če Japonska na tako predren način prezira ugled DN in ne upošteva mednarodnih obveznosti, ki jih nalaga Kelloggov pakt in washingtonska pogoda, tedaj se bo Kitajska sama branila. Te pravice ji ne dajejo le naravnini zakoni, marveč tudi samo mednarodno pravo. Kuomintang je zaradi tega že pozval kantonsko in namkinško vlado, naj se sprito zunanjih nevarnosti sporazumi in naj generala Ma jih zopet pooblasti, da za vsako ceno brani Cicikar in vso ostalo kitajsko zemljo.

Ker ta vest ni našla pravega odmeva med pariško javnostjo, je »Chicago Tribune« v svoji naslednjih izdajah objavila, da dr. Sze zaenkrat še ne bo preložil kitajске note DN. Predložil jo bo šele, ako bi Japonska ostala pri svojih zahtevah.

Pariz, 19. nov. AA. Kitajska delegacija je poslala Svetu DN novo noto, v kateri ga obvešča, da je več japonskih letal bombardiralo mandžurska mesta in da pravljajo Japonci nov letalski napad.

Preiskovalna komisija DN

Tokio, 19. novembra. AA. v tukajšnjih političnih krogih vlada prepričanje, da se v načrtu, ki ga je japonska delegacija poslala svoji vladi iz Pariza, v glavnem predлага, naj DN pošlje preiskovalno komisijo za Kitajsko in v Mandžurijo, ki naj ugotovi, ali je Kitajska sposobna vzdržati mreži red v kitajski republiki.

Japonska ofenziva

London, 19. nov. Kakor poroča poseben poročevalec Reuterjevega urada iz Mukdena, so Japonci včeraj zjutraj pričeli ofenzivno proti četam generala Ma. Po uradnem japonskem komunikatu so v boj zapletene vse japonske čete, ki so na terenu ob reki Noni.

Tokio, 19. nov. Japonske čete so zasedle Cicikar in Aganči, ker je kitajski general Mačangšan odklonil japonske pogoje za izpraznitve Mandžurije.

Japonski vojni minister Minami je izjavil, da občaruje, da je general Mačangšan odklonil japonske pogoje za izprazni-

tev Mandžurije. Minister je končno potrdil, da je kitajski general tako izvajal japonske čete kljub resni volji Japonske, da prepreči poslabšanje položaja.

Tokio, 19. nov. Japonci so zavzetjem Cicikarja dosegli veliki uspeh. Kitajski general Ma je popolnoma porazen.

Njegove čete se umikajo v pančin begu proti severu. General Ma namerava 120 km severno od Cicikarja v Košanu osnovati svoj novi glavni ter se od tam upreti nadaljnemu japonskemu prodiraju. Izgube na obeh stranach so zelo velike, podrobnosti pa še niso znane. Bitka je pričela v sredo na povelje japonskega generala Tamona. Posrečilo se mu je po hudi borbi razbiti kitajske čete ter jih pognati v beg, Japonci so bili v znani premoči.

Kongres kitajskih sovjetov

Moskva, 19. nov. »Rdeča zvezda« poroča, da se je vrnil v Šanghaj v nedavno Kongres kitajskih sovjetov, na katerem je je bilo sklenjeno, da bodo kitajске so-

jetske republike odločno nastopile proti Japonski ter v vsakem pogledu podprtje Kitajsko. V tem smislu je bil izdan tudi poseben manifest v katerem obsojajo kitajske sovjetske republike osvojeno politiko Japonske, ki hoče zaslužiti Kitajsko.

15 kandidatov za madžurski prestol

London, 19. novembra. Iz Pekinga poročajo, da se bavi princ Kung, brafranc bivšega cesarja Puya, sam z namero, da bi zasedel madžurski prestol. Novinarjem je izjavil, da se princ Puyi trenutno mudi v Dairenu. Obenem je zavrnil domnevo, da sodeluje s princem Puyem v upanju, da bo postal v novi madžurski vladni ministarski predsednik. Kakor vse kaže, se je Puyi ustrasil načrtov svojih sorodnikov in se je iz Mukdena zopet vrnil v Dairen. Za madžurski prestol je 15 kandidatov dinastije Mandžu, ki jih je imenoval vrhovni svet monarhistične stranke.

Ugoden potek nemško - francoskih pogajanj

Nemčija bo bržkone že jutri izročila banki za mednarodna plačila v Baslu predlog, naj se sklice posvetovalni odbor za proučitev njene plačilne zmožnosti

Berlin, 19. novembra, AA. Kakor znano, določa Youngov načrt možnost sklicanja posebnega odbora banke za mednarodna plačila, ki ima na zahtevo Nemčije ugotoviti njeniplačilni zmožnosti. Nemška vlada je sedaj sestavila predlog o sklicanju tega odbora, le odstavke o kompetenči tega odbora še niso gotov. Diplomska pogajanja med Berlino in Parizom o tem še niso končana. Nemčija je mnrena, da mora ta odbor upoštevati ne samo reparacijske obveznosti, temveč tudi njene privatne dolgovne, ker je njena plačilna zmožnost v prvi vrsti odvisna od povračila privatnih dolgov.

Vladni krogi upajajo, da bo državni tajnik von Büllow ta poganja že danes v četrtek

srečno dokončal. V tem primeru bo nemška vlada svoj predlog, ki obsega dve listini in ciborni spomenico, izročila jutri banki za mednarodna plačila v Baslu in prizadetim vladam.

Newyork, 19. novembra. V tukajšnjih političnih krogih izjavljajo, da bi bili pravljeni sodelovali pri preiskavi plačilne zmožnosti Nemčije, kakor pričakujejo bo Federal Rezerve v New Yorku imenovala svoje dva člana v posvetovalni odbor baselske mendarodne banke, pri čemer se označuje, kot zelo zaželeno, da bi bili na sličen način zastopani tudi ameriški upniki zadnje skupine pri razmotrovjanju o reparacijskih in zasebnih dolgovih.

Ustanovljena bo 8. decembra na zborovanju komunalnih hranilnic v Zagrebu

Tudi Madžarska noče plačevati dolgov

Zanimiva debata v madžarskem parlamentu o dolgovih, Habsburžanih in Mussoliniu

Budimpešta, 19. novembra. V poslanski zbornicici je zahteval včeraj poslanec Gaal iz agrarne opozicije, naj Madžarska javno izjavlja v Državu narodov, da je nezmožna plačati, in sicer ne zato, ker noče, temveč, ker enostavno ne more plačati. Madžarska bo plačala, če bo inozemstvo odkupilo njeni žito, njeni vino in njene industrijske proizvode.

Tudi poslanec Petraczek (krščansko - nacionalna gospodarska stranka) je izjavil, da

Madžarska ne more plačati svojih inozemskih dolgov in tega tudi ne bo storila.

Socialno - demokratični poslanec Buchinger je govoril o madžarski zunanj politiki in zahteval njeni izpreambento. Povdralj je kot znak časa, da zahtevajo celo madžarski konservativci izpreambento režima in bolj demokratične oblike državne uprave. Ko je izjavil, da bi restavracija Habsburžanov posmenila casus belli, mu je poslanec Stefan Straus zaključil: »Vi se motite, to je vprašanje, da stvari ne bodo gnali do strajnosti. O odstopu ministra za socialno skrbstvo dr. Ernesta pa se govori še vedno kot zelo prečem vprašanju.«

Budimpešta, 19. novembra. Vlada se je sponi na konferenci strank ponovno bavila z podporo zaradi težkega gospodarskega položaja, ki je povzročila precejšnjo napetost med vladnimi strankami samimi. Unitaristi in krščansko - socialna gospodarska stranka so včeraj ves dan zborovali in res se je posrečilo zmernejšim osebam pregovorje svoje prisostva, da stvari ne bodo gnali do strajnosti. O odstopu ministra za socialno skrbstvo dr. Ernesta pa se govori še vedno kot zelo prečem vprašanju.

Davčna obremenitev italijanske trgovine

Fašistična poslanska zbornica sprejela državni obračun za poslovno dobo 1929 — 30

Rim, 19. novembra d. Fašistična zbornica je na svoji drugi seji med drugim iznaločila dekret o preuređitvi načrta za izsuševanje močvirnatih pokrajin in dekret o apnajah italijanskih princev. Nato se je nadaljevala debata o obračunu za poslovno dobo 1929-30. Poslanec Lantini je v svojem govoru pripomnil, da je davčna obremenitev italijanske trgovine malo že prekorčila svojo skrajno mejo. Poslanska komisija je proučila položaj 6000 podjetij, 25 raznih tipov, v 88 pokrajinah. Dognali so, da so italijanska trgovska podjetja tako obremenjena, da gre 23 do 24 odstotkov njihovih dohodkov v državne blagajne. Italijanska javna podjetja plačujejo sicer malo manj davkov, znašajo pa še vedno 20 odst. vseh njihovih dohodkov. Poleg teh davkov pa morajo trgovska podjetja prenašati še

lokalna, pokrajinska in občinska davčna bremena. Poslanec je naglašal, da je treba upoštevati, da je italijanska reklama že daleč za trgovinsko reklamo v drugih državah, da konsumenti domače izdelke vse preveč zamarejajo in da se gospodarski moment mode vse premalo upošteva. Če se poleg vsega tega računa še z izredno krizo italijanske zunajne trgovine, je davčna obremenitev skoraj že neznotna.

Za Lantinijem je govoril še poslanec Seroni, ki je skušal Lantiniju nekaj ugovarjati, nato pa se je oglasil finančni minister Mosconi, ki je obljubil, da bo pri seznamovanju novega državnega proračuna upošteval Lantinijeve pripombe.

Državni obračun za leto 1929-30 je nato zbornica z 258 glasovi proti 2 potrdila.

Sprememba v vladni

Za finančnega ministra je imenovan podguverner Narodne banke dr. Gjorgjević, dosedanji finančni minister dr. Gjurić pa za poslanika v Londonu

Beograd, 19. nov. M. Z ukazom Nj. Vel. kralja je bila sprejeta ostavka finančnega ministra dr. Gjorgje Gjurića, ki je bil obenem postavljen na razpoloženje.

Z drugim ukazom Nj. Vel. kralja je bil na predlog predsednika ministrskega sveta odlikovan dosedanji finančni minister dr. Gjorgje Gjurić z redom Jugoslovanske krone I. stopnje.

Z ukazom Nj. Vel. kralja je bil na predlog predsednika ministrskega sveta imenovan za finančnega ministra dr. Milorad Gjorgjević, podguverner Narodne banke.

Dosedanji finančni minister dr. Gjorgje Gjurić je bil s kraljevim ukazom imenovan za našega poslanika in pooblaščenega ministra v Londonu.

Zveza mestnih

in samoupravnih hranilnic

Ustanovljena bo 8. decembra na zborovanju komunalnih hranilnic v Zagrebu

»Jugoslovenski Lloyd« poroča: Zadnje čase se čuti nujna potreba ustanovitve zveze mestnih in samoupravnih hranilnic.

Na glavni skupščini zveze mest kraljevine Jugoslavije 20. in 21. junija v Sarajevu je sestavila sekcijska za proučevanje vprašanja ustanovitve zveze mest in samoupravnih hranilnic pod predsedstvom podpredsednika beograjske občine dr. Stojadinovića naslednjo resolucijo:

»Konferenca predstavnikov mestnih in samoupravnih hranilnic, ki se je vrnila med glavni skupščini zveze mest v Sarajevu 20. junija 1931, je prišla po izčrpni razpravi do zaključka, da interesi počasnih mestnih in samoupravnih hranilnic in občin, kakor tudi interesi celote jugoslovanske države, ne ustrezajo ustanovitvi zveze mestnih in samoupravnih hranilnic pod predsedstvom podpredsednika beograjske občine dr. Stojadinovića in založnega zavoda Beograd g. Jovan Gjurić, II. podpredsednik nadzornih mestnih hranilnic Ljubljanske in Zagrebške mestne hranilnice g. Rudolf Erber, I. podpredsednik ravnotežne Stedionice in založnega zavoda Beograd g. Jovan Gjurić, II. podpredsednik nadzornih mestnih hranilnic Ljubljanske in Zagrebške mestne hranilnice g. Ivan Hiter, člana na namestnik ravnotežne Stedionice in zagrebške mestne hranilnice dr. Vita Kajon in ravnotežni novosadske mestne hranilnice g. Vekoslav Karlaravis.«

Na konferenci 5. septembra je sesavil odbor osnutek pravil »Saveza samoupravnih štédionic« in ga poslal vseh hranilnic v državi na vpogled s tem, da do 10. oktobra pošlje eventuelne pripombe, ker se je 17. oktobra ponovno sestal pripravljalni odbor, da končno redigira pravila, ki bodo predložena skupščini zveze. 17. oktobra je odbor pregledal vse pripombe k osnutku zakona o samoupravnih hranilnicah in sklenil sklicati 8. decembra v Zagre

Jutri premiera**Ufne veleoperete****Kongres pleše**Lilian Harvey • Willy Fritsch
Lil Dagover • Conrad VeidtElitni kino Matica
Telefon 2124.

Režija: Erik CHARELL

**Mleko naj se prodaja
v snažnih lokalih****Mestni fizik, primarij dr. Rus za zboljšanje trgovine
z mlekom v Ljubljani**

Ljubljana, 19. novembra.
V zvezi z zadnjem perlustracijo uvoženega mleka iz ljubljanske okolice v mesto, ki smo o njem poročali, je smatral mestni fizik g. dr. Mavričij Rus za potrebo stopiti v stike tudi z organizacijo trgovcev z mlekom in mlečnimi izdelki, ki so združeni v posebni sekciiji pri gremiju trgovcev v Ljubljani. Tej sekciiji načeluje organizator na tem polju gosp. Fran Krištof.

V prostorih Trgovskega doma je bil včeraj širši sestanek vseh trgovcev z mlekom in mlečnimi izdelki v Ljubljani, h kateremu je bil povabljen tudi g. dr. Rus. Uvodoma je pozdravljen g. mestni fizik gremjalni tajnik g. Šmuc, ki se mu je iskreno Zahvalil za ljubeznost in uvednost, ki jo kaže napam organizaciji trgovcev z mlekom.

G. dr. Rus je razvil popolno statistiko o uvoženem mleku in o vseh nedostatkih, ki so bili ugotovljeni pri zadnji perlustraciji mleka. Drastično je predložil način molče in opozoril pri tem na vse nedostatke, ki se dogajajo pri molži krav od strani nekaterih mlekarjev, ki zanemarjajo pri tem tako delikatnem delu vestnost. Samo malomarnost mlekarjev na kmetij je kriva, da dobivamo v Ljubljano tudi slabo mleko, zato bodo pa merodajni faktorji poskrbeli, da se v bodoče odpravijo vse nedostnosti pri molži tako, da bo v bodoče ljubljansko prebivalstvo dobivalo res vsem predpisom odgovarjajoče mleko. Nehati mora, je poučaril g. mestni fizik, sedanja praksa, ki se je razplasla v nekaterih ljubljanskih trgovinah s tem, da poleg mleka prodajajo nekatere tudi oglje in druge živiljenjske potrebuščine, ki nikakor ne spadajo v trgovski lokal, kjer je naprodaj mleko. Mestni fizikalni urad ima v svojem programu določeno načrt, po katerem bo strogo postopal in prodajo mleka uredil tako, da se bodo z njo pečali edino le trgovci z mlekom, ki jim bo dopuščeno poleg tega prodajati tudi slasčice in kruh,

ker so le ti predmeti ozko zvezani s prodajo mleka. Vsem ostalim trgovinam, ki nimajo pravice prodajati mleka, bo ta pravica odvzeta. Na ta način bodo strogo ločene vse trgovine z mlekom in jim dani eksistencijski pogoji. Toplo je g. mestni fizik vsem trgovcem, posebno pa trgovkam z mlekom priporočal, da uredi svoje poslovne prostore po vseh predpisih, na drugi strani pa, da si trgovke nabavijo lepe in bele ter snažne predpasnice, kakor tudi, da ima pri opravljanju svojega dela prodajalka na glavi belo ruto. Poudarjal je nadalje, da ima vsak konzument zaupanje, če stopi v prodajni lokal, v katerem vidi na prvih mah najlepšo slogo in vzoren red. Za primer je navajal brhko Pepco in tri Bosance, ki so baje mojstra Martina pretepli in so tudi osumljeni, da so ga olajšali za dva tisočaka. Vse tri s Pepco vred je policija včeraj izročila sodišču.

Mestni fizik g. dr. Rus je nadalje objavil ukrepeni vse potrebno, da bo pretakanje mleka po glavnih ulicah, kar delajo mlekarji, prepovedano. Končno je podal navzočim še podrobna pojasnila, kako imajo postopati trgovci z mlekom pri sprejemanju mleka od oddajnikov. Gosp. mestni fizik je žel za svoje izčrpno in temeljito poročilo prav toplo Zahvalio in pri vseh se je videlo, da uživa g. dr. Rus pri trgovcih z mlekom očetovsko ljubezen ter so mu trgovci z mlekom globoko vdani, ker vidijo v njem ne samo upravo osebo, temveč dobrega zaščitnika interesov malih trgovcev z mlekom.

Nato je gremjalni tajnik g. Šmuc postal navzočim kratko poročilo o novem obrtnem redu, načelnik sekciije g. Krištof pa podrobno poročilo o prognozi trgovine z mlekom in mlečnimi izdelki ter nato zaključil lepo uspelo zborovanje.

Pestra policijska kronika**Malopridneži izročeni sodišču — Temeljita racija — Dve pikantni zgodbi**

Ljubljana, 19. nov. Policia je izročila sodišču družba mlađih vložilcev. Še zadnji dan so malopridneži priznali nove pustolovščine, številne tativine in manjše vložne. Tako so priznali, da so bili stalno na Savi, da so tam kradli kopalcem obleko, čevlje in če je šlo po sreči tudi denar. Pa ne samo na Savi, tudi kopališče SK Ilirije so radi posečali. V solnčališču so prežali na kopalcem, ki so puščali torbice na ležiščih. Okradli so več kopalcem in menda bodo imeli tudi na vesti tativno zlate zapestne damske ure, ki je bila ukradena neki dami. Gotovo je, da bodo med preiskavo na sodišču prisle na dan še druge stvari.

Jedva se je pa policia odkrila nevarne vložilke tolpe, se je v mestu pojavila nova zločinska družba, ki se je pa specijalizirala na stanovanja. Vsak dan prihaja prijava o vložilih in tativinah po stanovanjih, in vse kaže, da gre res za dobro organizirano tolpo, ki posluje sistematično. Tako je včeraj zjutraj nekdo v Zvezdni ulici 13 v Mostah s ponarejenim ključem ali vitrim odprl stanovanje delevca Mije Babiča in mu odnesel kompletno temnomodro moško obleko, svetlorjavno moško obleko, nekaj perila in par čevljev v skupni vrednosti 2000 Din. Tativine je osmljenil neki mladenič v starosti 25 do 30 let, ki ga je opazila hišna gospodinja Neža Srebrenjakova okrog 8. zjutraj, ko je zapustil hišo. Zdela se je, da je nenačadno širok in gotovo je, da se je tat kar oblekel v stanovanju, kajti pustil je tam tudi svoje nizke razmerome še dobro ohranjene čevlje in oblekel Babičeve.

Druga žrtva stanovanjskih podgor je bil Vasilko Kocuvan, slušatelj juridične fakultete v Ljubljani, ki mu je nekdo včeraj iz predobe hiše št. 4 na Novem trgu odnesel 300 Din vreden temnorjav suknjič, v katerem je imel tudi 80 Din vredne rokavice. — Neopaženo se je splazil včeraj zjutraj tudi v lokal starinarice Alojzije Dramen na Gallusovem nabrežju neki moški, in ji odnesel 230 Din vreden črn suknjič z baržunastim ovratnikom. — Četrti, ki je bil okrajen, je bil paznil Ladislav Tomec, stanujoč na Vodnikovi cesti 32. V noči od 16. na 17. mu je nekdo iz spalnicne ukradel par nizkih čevljev iz jelenovega usnja, vrednih 300 Din. — Danes ponosni je nekdo splazil v stanovanje Minke Götzove v Zeljarski ulici 5. Zlezel je skozi odprto pritično okno v shrambo in od-

nesel 5 kg masti, skledo kuhanega fižola, pol drugi liter mleka in razne druge jestvine. Škoda znaša 300 Din. — Pleskarskemu mojstru Ivanu Stojanu je snoči nekdo izpred Baurjeve gostilne na Mesarski cesti odpeljal 1800 Din vredno kolo znamke »Styria«.

V zvezi s številnimi tativinami po mestu je policia včeraj v Ljubljani zopet izvršila temeljito racijo, zanimala se je zlasti za zakonte beznice in lokale, v katerih prenočuje in se skriva sumljiva sodrža. Sreda mesta je gostilna, kjer stalno prenovejo sumljivi tipi, potepuhni in klateži vseh vrst. Policia je posetila tudi ta blag in so agenti odvedli na kriminalni urad celo kopico sumljivih tipov. Vsega skupaj je bilo aretiranih 30 potenupov in delmrnežev. Med temi je mnogo takih, ki so bili zasedovani, več jih je tudi za stalno izgnanih iz Ljubljane. Pri pregledovanju brloga je pa policia zaplenila tudi mnogo nakradenega perila in obleke, klobukov, dobro ohranjenih čevljev in spomin, njegovim sorodnikom pa naša najškrivnejše sočutje!

Glede na vložne po stanovanjih prosi policia vse stranke, da skrbno zaklepajo stanovanja zlasti predsobe, ponoči je treba tudi zapirati okna stanovanj v pritličju. Sedaj na zimo so se namreč priklitali v mesto številni potepuhi in brezposelniki, ki jih je težko nadzorovati. Stranke naj policiji prijavijo vse sumljive ljudi.

Te dni sta bili policiji prijavljeni tudi dve pikantni zgodbi. Neprijeten doživljaj je imela služkinja Julčka, zaposlena pri nekem ljubljanskem gostilničarju. Ko je v sredo zvečer legla spati, je nenadoma priklomil izpod postelje krepak moški in jo zagrabil za noge in roke. Julčka je začela prestrašeno klicati na pomoč. prihitej je gospodarjev sin in neznanca zapobil. Bil je to domači hlapec, ki ga je policia zaslišala. Fant je dejal, da je bil takoj pijan, da se ničesar ne spominja. Čudno pa je, da se je znal klinj popolni piščanosti pod posteljo skriti.

Cuden doživljaj je imel tudi pleskarji mojster Martin iz Ljubljane. Pred dnevi se je seznanil v gostilni z brhko 19 letno Pepco. Prijetno sta kramljala in se prav dobro razumela. Potem sta odšla iz gostilne. Martin je še kupil tosto gos, za katere je odrbil 8 kovačev. In sta jo mahnila proti Kodeljevem. Kaj se je tem zgodilo, še ni točno pojasnjeno. Moj-

Jutri premiera!

Od danes naprej sprejemamo telefonska in osebna naročila vstopnic za jutrišnjo premiero! Poslužite se v čim večji meri predprodaje! — Ta film mora videti vsa Ljubljana!

Muzika: W. R. Heymann

Režija: Erik CHARELL

ster je bil baje precej podjeten. Pepca je začela klicati na pomoč. Nenadoma so mojstra objele močne pesti in še predno se je zavedel, je ležal na tleh, po njegovi glavi, plečih in hrbtni so pa neusmiljeni padali udarci in brce. Ko se je pobral, je opazil, da je izginila Pepca, izginili so tužni neznanji napadci. obenem je pa opazil, da je olajšan za dva jurja. In tudi goje odgagala v temno noč.

Obrnil se je na policijo, ki je aretirala brhko Pepco in tri Bosance, ki so baje mojstra Martina pretepli in so tudi osumljeni, da so ga olajšali za dva tisočaka. Vse tri s Pepco vred je policija včeraj izročila sodišču.

Pater Hubert Rant

Ljubljana, 19. novembra. Snoči je po dolgotrajnem trpljenju v Lenišču izdihnil višji vojni svečenik v pok. g. pater Hubert Rant, star 61 let. Pokojni je bil rojen na škofjeloškem gradu kot sin zadnjega oskrbnika Primoža Ranta, nato je pa študiral gimnazijo v Ljubljani in Karlovcu ter vstopil v noviciat frančiškanskega reda v Trstu. Kot redovnik je bil nekaj časa v Kamniku in na Kostanjevici pri Gorici, novembra pa je pral leta 1894 v Ljubljani.

Inteligentni duhovnik je kmalu po novi maši in takoj po potresu leta 1895 odšel v Egipt, kjer si je za način tamkajšnjo popolnoma zapuščeno veliko kolonijo, zlasti pa za novo slovensko dekleto, ki jih je tujina ogromno požrla, z organiziranjem in ustavljivanjem društva v Kairu in Aleksandriji pridobil največje zasluge. V vztrajno požrtvovalnostjo je vedno veseli, a energični frančiškan deloval med našimi rojaki in jih rešil stotine gotovega nacionalnega, še bolj pa moralnega propada. V tej organizaciji pa pokojni ni zdržal samo preprostih delavcev in služkinj, temveč za društvo pridobil tudi tamkajšnje slovenske premožne ljudi, da prav tako pa tudi inteligenco ter zlasti pokojni lekarji Hugo Roblek, ki je tako nesrečno umrl pri skoku iz gorenčega Narodnega doma v Trstu, in pa profesor naše univerze g. dr. Fran Jesenko v organizaciji svojemu prijatelju Hubertu pomagala z vsemi svojimi silami. Po šestih letih plodnega delovanja se je pater Hubert vrnil iz Egipta in stopil v vojsko kot kurat. Dolga leta je deloval v Gorici, Inomostu, Trstu in Dubrovniku, kjer ga je zatekla svetovna vojna.

V vojni je kot divizijski župnik pri I. armiji bil na ruski in italijanski fronti, kjer si je uničil svoje prek tako trdno zdravje. Po prenaru je vedno jugoslovensko orientirani na narodnjak takoj vstopil v našo vojsko in je bil poslan na Dunaj, kjer je v vojnem arhivu zbral z največjim trudom vse imena naših padlih vojakov. To ogromno delo je dovršil v Novem Sadu, kjer je služboval devet let do svoje upokojitve leta 1930. Tako, ko je stopil v pokoj, je težko zbolel, vnela se mu je robrna mrena, končno pa tudi srčna mrena in sinoč ga je rešila silnega trpljenja smrt.

Pokojni pater Hubert je bil zaradi svoje dobrosrčnosti in vedno odkritega naprednega mišljenja priljubljen v vseh krogih, zlasti pa pri vojaštvu. Vse svoje življenje je podpiral svojo dobro mater, ki smo pred kratekim o njej pisali, ko je slavila 90-letnico rojstva. Stara mama živi pri svoji še edini hčerkki, gospoj Celestini, soprogi našega uglednega obrtnega organizatorja g. Engelberta Franchettija. Pogreb plemenitega duhovnika in najzvestejšega prijatelja ter najboljšega sina bo jutri ob 15.30 iz Leončiča na pokopališče k Sv. Krizu. Zaslžnemu delavcu za naše emigrante v tujini časten spomin, njegovim sorodnikom pa naša najškrivnejše sočutje!

Pokojni pater Hubert je bil zaradi svoje dobrosrčnosti in vedno odkritega naprednega mišljenja priljubljen v vseh krogih, zlasti pa pri vojaštvu. Vse svoje življenje je podpiral svojo dobro mater, ki smo pred kratekim o njej pisali, ko je slavila 90-letnico rojstva. Stara mama živi pri svoji še edini hčerkki, gospoj Celestini, soprogi našega uglednega obrtnega organizatorja g. Engelberta Franchettija. Pogreb plemenitega duhovnika in najzvestejšega prijatelja ter najboljšega sina bo jutri ob 15.30 iz Leončiča na pokopališče k Sv. Krizu. Zaslžnemu delavcu za naše emigrante v tujini časten spomin, njegovim sorodnikom pa naša najškrivnejše sočutje!

Sklene se, da se bodo vršila vsaj tri celodnevna zborovanja in sicer izven Ljubljane. Prav je tako! Pohitimo v kraju, kjer so se rodili in delovali naši pisatelji in pesniki. Vsem je še v spominu, kako lepo je bilo obiskano zborovanje ljubljanskega učiteljstva pred leti na Vrhniku, ko je društvo poklonilo vpisno knjigo — nekdanji Cankarjevi domačiji.

Solski radio dobro napreduje. Učne ure se bodo kasneje vrstile tudi za strokovne in nadaljevalne sole ob primernem času.

Clanstvo sklene, da bo skušalo nabaviti vsaki šoli radio — saj zadostuje 3-čevni, ki stane približno 4000 Din.

Na predlog šol upravitelja Polaka se bo za prihodnje dve zborovanji naprosilo dr. Lončarja, rav. realke, da predava o temi: »Teorija in praksa moderne šole«, in gospo. D. Pirkmajerjevo za predavanje: »Lavtarjeva računica«.

Slednji pripravlja predsednik obisk prijatelje Jadranke Straže v soboto ob 20. uri v restavraciji »Zvezda« in prireditve gojencev obeh učiteljstv v proslavo 100-letnice rojstva Fr. Levstika. Po izredenih čestitkah vestnemu in dolgoletnemu delavcu v organizaciji in na polju gasilstva šolskemu upravitelju g. Pristovšku k 61-letnici, je zaključil predsednik lepo uspelo zborovanje.

Sud.

Danes nepreklicno zadnjikrat
izborna komedija z novo odkrito zvezdnicu
ELSE ELSTER
Plavi slavček
Vesela karijera revnega dekleta, ki je sanjalo o slavi in dolarjih

Harry Halm
Mnogo muzike, petja in pet novih dobrih slagerjev!

Film, ki vsakomur izredno ugaja!

Najmočnejši Foxov zvočni tednik!

Predstave ob 4., 1/4. in 9 1/4 zvečer

Jutri premiera KONGRES PLEŠE

ELITNI KINO MATICA
Telefon 2124.

Najmočnejša magneta.

Profesor: Imenuje mi dva najmočnejša naravna magneta.

Student: Svetolasko in čmolasko.

Spominu Zefke Keršičeve

Ljubljana, 19. novembra.

Deviška breza se je prelomila ob planotni stezi... Bei oblik se je pokazal na obzoru, a je kmalu izginil. Njegova rosa je padla na poljane o tiki Krki in na dobre Pobrežje. Povsod je vzdihnilo in zanjalo,

Dnevne vesti

— Vse cenjene naročnike »Slov. Naroda«, ki naročnine za tekoči mesec še niso obnovili, prosimo, da to čimprej storite. — Onim, ki bi naročnino do petka 27. t. m. ne obnovili, se bo pošiljanje lista z navedenim dnem vsem brez izjeme ustavilo. Obnovite torej naročnino pravočasno. — Uprava »Slov. Naroda«.

— Otvoritev telefonskega prometa Jugoslavija—Anglija. Z angleškimi kraji: Bedford, Berkshire, Buckingham, Cambridge, Dorset, Essex, Gloucester, Hampshire, Hertford, Huntindon, Kent, Leicester, Lincoln, London, Middlesex, Norfolk, Northampton, Nottingham, Oxford, Rutland, Somerset, Suffolk, Surrey, Sussex, Warwick, Wiltshire in Worcester so v I. pasu naslednji krajji v Sloveniji: Bled, Dobrna, Guščari, Konjice, Kranj, Križevci pri Ljutomeru, Ljubljana, Ljutomer, Maribor, Murska Sobota, Ptuj, Rogaska Slatina, Rogatec, Sevnica, Slatina, Radenci, Slovenska Bistrica, Šoštanj in Zidan most. Pristojbina za pogovore med navedenimi slovenskimi in angleškimi kraji znaša 22.10. zl. fr.

— Otvoritev telefonskega prometa Kranj—Innsbruck, Salzburg in Linz ter Komenda—Dunaj. Pristojbina za navadno govorilno enoto v relaciji Kranj—Innsbruck je 56.10. Din. v relaciji Kranj—Salzburg in Linz pa 51.15. Din; pristojbina za navadno govorilno enoto Komenda—Dunaj znaša 46.20. Din.

— Izplačevanje kupona 7% investicijskega posojila. Uradno se razglaša, da smejo pošte sprejemati in izplačevati kupone samo do zneska 35. Din, če so kuponi po 3.50. Din, oziroma do zneska 70. Din, aka so kuponi večje vrednosti.

— Iz »Službenega lista«. Službeni list kr. banske uprave dravske banovine »št. 72 z dne 19. t. m. objavlja uredbo o praznikih v smislu zakona o občin upravnem postopku, uredbo o znižanju osebne državne doklade častnikov in vojaških uradnikov, naredbo o šolskem odboru pri državnih rudarskih Šolah, izprenembe in dopolnitve o skupinem davku na poslovni promet pravilnik o zamenjavi raztrganih ali poškodovanih bankovcev in izplačilo delov bankovcev, razpis o kontingentiranju prašičev in svinjskega mesa za izvoz v Avstrijo in kontroli nad tem izvozom, razpis o postopanju z inozemskimi posiljkami, ki se pošiljajo z železnico za prevoz v inozemstvo z ladjami preko naših pristanišč, tehnične pogoje za nabavo avtomobilskih gum za potrebe vseh državnih uradov ter odlok o izločitvi dela Šekla Kristanvrha v samostojno selo Medvedjese.

— Rumunski večer v beograjskem radiju. Beografska radio-postaja je priredila snoči večer rumunske glasbe. Uvodno predavanje je imel rumunski poslanik na našem dvoru g. Gurănescu, ki je naglasil, da veže Jugoslavijo in Rumunijo staro prijateljstvo. Rumunija in Jugoslavija nudita redki primer sošedov, ki nimajo med seboj nikakih sporov. Povdaren je tudi važnost Male antante, ki predstavlja veliko garancijo miru v srednji Evropi. V vojem nadaljnem govoru je primerjal rumunsko in jugoslovensko književnost in glasbo.

— Obrestovanje hranilnih vlog. Podpisani denarni zavodi so soglasno sklenili obrestovati po 1. januarju 1932 do nadaljnega hranilne vloge na knjižice in vloge v tekočem računu po 5% vloge brez odpovedi, po 6½% pa vloge proti odpovedi ob celoletni kapitalizaciji. Rentni davek plajujo zavodi sami. Roki za dving vlog se objavljajo na oglašni deski podpisanih denarnih zavodov. Hranilnica dravske banovine, Mestna hranilnica, Posojilnica Maribor, Spodnjetešterska ljudska posojilnica ter Štajerska hranilnica in posojilnica, vse v Mariboru.

— Odpuščenje uradnikov in delavcev v Dalmaciji. V soboto je tovarna »La Dalmatiense« v Šibeniku odpovedala vsem uradnikom in preddelavcem. To dokazuje, da namerava tovarna sploh ustaviti obrat. Zapovsalo je nad 800 delavcev, ki so bili pred mesecem odpuščeni.

— Za delo v zamenah. Splitska delavska zbornica priporoča industrijskim in drugim podjetjem, naj bi zdaj v gospodarski krizi in brezposelnosti uvedla delo na zamenah, da bi bilo zaposlenih več delavcev. Trgovska zbornica je s svoje strani to akcijo priporočila.

— Na Dunaju je umrla stara gospa Josipa Heinrichova, vdova po prof. Antonu Heinrichu, ki je desetletje poučeval na ljubljanski gimnaziji, ko sta bila ravnatelj Smolej in Šuman. Stari ljubljanci se ljubezni gospo, ki je bila rodom iz Šlezije, še prav dobro spominjajo, v najlepšem spominu imajo nekdanji učenci tudi svojega dobrega profesora Heinricha.

— Novice iz Južne Amerike. Sokol La Paternal v Buenos Airesu je priredil pretekli mesec v svojih društvenih prostorih akademijo z bogatim sporedom. Akademije se je udeležil tudi minister in poslanik g. dr. Ivan Shveig, ki se zelo zanimal za društveno delovanje. Po akademiji je minister odšel na Paternal in si ogledal slovensko kolonijo.

— Novice s Koroškega. Celovske Slovence je zadel hud udarec. 5. oktobra jih je smrt ugrabila 76 letnega Riharda Merlinia, bivšega veletrgovca v Celovcu. Pokojni je bil doma od Sv. Lenarta. Roditelji so mu že v mladosti včipili ljubezen do materinščine, ki ji je ostal zvest do smrti. Kot zavednega Slovencega ga je zelo užalostil izid plebiscita na Koroškem. V svoji trgovini je imel vedno samo slovenske uslužbence in zato je bil pri Nemci precej osvoražen. — Na dan vseh svetih so na ljubščini pokopališču pri Piberku pokopali 86 letno Breznikovo mater in njenega sina Matevža. Čudno naključje. Sin je mater zelo ljubil in usoda je hotela, da

je umrl kmalu po njeni smrti. Položili so ju v skupen grob.

— Dobave. Strojni oddelok Direkcije državnih železnic v Ljubljani sprejema do 23. t. m. ponudbe glede dobave 1500 kg mila. (Pogoj je na vpogled pri istem oddelku). — Direkcija državnega rudnika Velenje sprejema do 23. t. m. ponudbe glede dobave 40.000 kg portland-cementa raznega železa in pločevin; do 30. t. m. pa glede dobave 2700 komadov termalitne opeke in 500 kg kremenčite moke. — Pogoj je na vpogled v zbornici TOI v Ljubljani.

— Vreme. Vremenska napoved pravi, da bo spremenljivo in hladno vreme. Včeraj je skoraj še po vseh krajih naše države deževalo, proti večeru se je na zjasnilo. Najvišja temperatura je znašala včeraj v Skoplju 16.8, v Splitu 15.5, v Beogradu 10.6, v Ljubljani 9.8, v Zagrebu 9.4, v Mariboru 8.8, v Sarajevu 5.6. Davi je kazal barometer v Ljubljani 769.8, temperatura je znašala 1.2.

— Samomorilска manja tudi v Beogradu. Tudi v Beogradu se imajo samo mori. V torek ponoc je skočil pod vlak gradbeni podjetnik Dimitrij Gjurčić. Vlak ga je popolnoma razmaznil. Vzrok samomora ni znan. Na neki novi stavbi pa se je obesil brezposelnih natakar Aleksander Gjorgjević. V pismu, ki so ga našli pri njem, pravi, da je šel v smrt zaradi bede.

— Mrlič prihaja na konju. V mestecu Žabju v Baški jo je primahal v torek zutraj po cesti osedan konj, ki ga je jahal bogati posestnik Matija Pul. Ko se je konj pred hišo ustavil, so domači opazili, da moli gospodarju iz žepa pismo. Pul piše v pismu, da si je konjal življenje zaradi domačih preprič. Sodna komisija je pa ugotovila, da je bil Pul umoril. Niegovega revolverja niso mogli najti, čeprav je jasno, da je bil mož umoren blizu mesteca, kajti konj je prinesel njegovo truplo pred hišo še toplo.

— Krava ljubljana tragedija v beograjskem hotelu. V hotelu »Opera« se je odigrala v torek ponoc krava ljubljana tragedija. Beografski trgovec Maks Steiner je imel že deli časa ljubljano razmerje z neko Cirilo Bardoš. Njena ljubezen pa se je v zadnjem času kljub velikim Steinerjevim denarnim žrtvam precej ohladila in pred kratkim mu je povedala, da ga namerava zapustiti. Steiner pa se ni dal tako hitro odpraviti ter ji je na vse načine prigovarjal, naj mu ostane zvesta. Napisel sta se dogovorila za poslovilni večer in v torek zvčer sta se res ustavila v hotelu »Opera«, kjer sta najela sobo št. 5. Okrog polnoči je še Steiner naročil vino. V sobi je bilo vso noč mirno. Sosedje niso slišali niti najmanjšega ropota. Zjutraj okrog 7. je Steiner odšel ter rekel vratarju, da gospodinja še spi in naj je nikar ne budi. Na ulici je Steiner srečal policijskega uradnika Stevočića. Temu je brez oklevanja povedal, da je v hotelski sobi št. 5 pravkar umoril svojo ljublico. Stevočić je izročil Steinerja najblížnjemu redarju, sam pa je takoj obvestil političo. V sobi so res našli Bardošovo strašno razmerjeno. Umor je izval v Beogradu veliko senzacijo. Pri zasiščanju na policiji je Steiner zločin odkrito priznal ter izpovedal, da je umoril svojo ljublico iz ljubomnosti.

— Tovarna J. Reich sprejema mehko in škrobljeno perilo v najlepši izvršitev

Iz Ljubljane

— Iz Zavodske uprave. Ban dravske banovine g. dr. Drago Marušič v petek 20. t. m. ne bo sprejemal strank, ker bo uradno zadržan.

— Iz Dela na Šentviški tramvajski progi se bližajo koncu. Ko so bile tircne poležane, zvarjene in zasute v robat gramoz, sta stopila v akcijo kar dva cestna valjari. Včeraj popoldne je eden odrinil v Ljubljano, drugi pa odide danes za njim. Ob progi so postavljeni železni drogi in na njih so pritrđili nosila za dovodno žico, ki je že napeljana od remize do Zapuž, od koder se napelje do konca ta teden. V soboto bo v Š. Vidu likof in hišo bodo okrasene z zastavami. Ta dan se izvrši prva poskušnja vožnja. V torek 1. decembra bo pa slovenska otvoritev Šentviške cestne železnice. Dasi je zadnji čas vreme pr. cej nagašalo, vendar je šlo delo spešno od rok. Otvoritev se vse veseli. Občinstvo se bo udobno vozilo, avtobusi ne bodo več dvigali prahu in voznikom bo zoper v porabo vsa cesta ko nekdaj. V remizi plesajo železne vezi pod stropom, montirajo stroje za razna dela.

— Iz Pri novem Čevljarskem mostu so dela do tega zarađali slabega vremena počivali, zdaj jih pa zoper nadaljujejo. Postavili so že nosilno ogrodje za opazni mostički, nanj pa polagajo plohe. Na ta oder položi škatle za betoniranje nosilcev med njimi pa opaz za ploščo. Mostički deli srednji opornik s prečnim nosilcem v dve polovicah, vsako teh polovic pa po 8 dolžinah, glavnih nosilcev, med katerimi sta se po dva in dva prečna, sekundarna nosilca. Plošča mora biti zbetonirana po pogodbi do 15. decembra, kar bo gotovo, če bo vreme količki ugodno. Pesek za beton že dovažajo, potrebovali ga bodo 136 m³. Peska mora biti več kot bodo potrebelli betona (116 m³) zaradi tega, ker se moker sesede.

— Iz Snocnje predavanje podružnice Sadijskega in vrtnarskega društva je bilo tako dobro obiskano, da so odborniki našemu kolegi g. Gabru zapeli po predavanju tisto staro in lepo: »Preljubi sv. Lenart, kakor si ti svet! — maš majčenje farpa na dosti deklet...«. Od srca je namreč odbornike agilne podružnice razveseli korporativni obisk obeh naših gospodarskih šol, namreč gospodinjske šole z Mladice, in pa Krekove iz Šiske. Zanimivo predavanje gotovo doseže svoj namen, da

se razširi hubitelstvo cvetlic, ker ga je poslušalo toliko bodočih izobraženih gospodinj, obisk obeh šol je pa razveselj tudi zato, ker dokazuje, da je vodstvo obeh šol v pravih rokah, ker voditelji nudite svojim gojenkom vse, kar jim je potrebno za življenje in jim je v Ljubljani mogoče pokazati. Predavanje je pa poslušalo tudi polno rednih obiskovalcev predavanji, ki vsak sodeloval s predavanji.

— Direkcija državnega rudnika Velenje sprejema do 23. t. m. ponudbe glede dobave 1500 kg mila. (Pogoj je na vpogled pri istem oddelku).

— Direkcija državnega rudnika Velenje sprejema do 23. t. m. ponudbe glede dobave 40.000 kg portland-cementa raznega železa in pločevin; do 30. t. m. pa glede dobave 2700 komadov termalitne opeke in 500 kg kremenčite moke. — Pogoj je na vpogled v zbornici TOI v Ljubljani.

— DREVNI JADRANOVA PLESNA VAJA!

— Proslava 100 letnice Levstikovega rojstva. Cenjeno javnost pozovemo na slavnostno akademijo v proslavo 100 letnice rojstva Franca Levstika, ki jo priredejo gojenici drž. moškega učiteljščice v Ljubljani s sodelovanjem gojenik ženskega učiteljščice v ponedeljek 23. t. m. ob 20. uri v dvorani Delavske zbornice. O bogati vsebinski akademiji priča sledenje program:

B. Leopold: Ruski odmeti, orkester. — Fr. Levstik - H. Volarič: Razstanek v Žečer. moški zbor. — Grieg: Solovejina pesem in Antrit ples. trio: violin, čelo, klavir. — Fr. Levstik E. Adamčič: Ura, Tutaj, nina. Pod zelenim oknom. Psiček laja hov, hov, hov, ženski zbor. — Fr. Levstik - E. Adamčič: Deklica in ptič, mešani zbor. — Levstikovi zapiski, recitacija. — Smetana: Iz domovine in Schubert: Cebela, violina solo. — Fr. Levstik: Deseti brat, dramatična slika. Cene sedežev 10. in 8. in 6. Din, stolnica 3. Din.

— Izgubil se je mlad pes, istrijski brak, bel z rjavimi krpami, sliši na ime »Pubi«. Oddati ga v gostilni Košak, Krevkov trg, proti nagradi.

— Pevcem društva Krakovo-Trnovo.

Radi občinstva gosp. pевоводне vaje danes ne bo.

— Svetjakobski gledališki oder ponovno na splošno želijo občinstva v soboto, dne 21. t. m., in v nedeljo, 22. t. m. vskokrat ob 20.15 Alberg-Hessevo »Preiskavo« v premierski zasedbi. »Preiskava« je doživelja pri sobotni premieri kakor tudi pri nedeljski reprizi sijaj uspeh in občinstvo ni ščitilo s priznanjem. Zato vabimo vse one, ki si te izredno globoke igre še niso ogledali, da posetijo naš oder in dajo s tem zadoščenje za ogromen trud, ki so ga imeli vsi sodelujoči pri tej vpravotriti. V soboto dne 28. t. m. in v nedeljo 29. t. m. pa vprizorimo znano Molnarjevo anekdotno »Igra na gradu«, ki je imela tudi pri nas prel leta tako lep uspeh. Igra je popolnoma na novo naštudirana in izpopolnjena režija.

— Večer idrijskih žlikrov bo drevi gotovo zbral vse idrijske rojake in prijatelje te slavnih idrijskih specijalitet v gostilni »pri lovcu« na oglu Rimsko in Bleiweisove ceste, kjer bo prijazna gospodčna Leni Lapajne svojim rojakom postrela z vsem najboljšim, žlikrov, ki bo pa pripravila vsak četrtek za večer.

— Izgubil se je mlad pes, istrijski brak, bel z rjavimi krpami, sliši na ime »Pubi«. Oddati ga v gostilni Košak, Krevkov trg, proti nagradi.

— Pevcem društva Krakovo-Trnovo.

Radi občinstva gosp. pевоводne vaje danes ne bo.

Okusna in zdrava
je
Kolinska kava!

— Danes plesna vaja trgovskih nameščencev ZPNJ v veliki dvorani Uniona. Začetniki točno. Igra Negode Jazz.

Besedo imajo naši čitatele

Malo več luči na Grad!

Grajski prebivalci hodimo zvečer v temi domov ter občudujemo lepo razsvetljeno mesto. Ker sedaj v Ljubljani ni po manjkanju električnega toka in ker so že tudi občinske vase razsvetljene, upravičeno prosimo, da nam daste še nekaj svetiljk in to na ovinkih dve, na Osojni strani pa eno v sicer na oglu Gradu. Tu bi bilo treba samo nekoliko metrov žice in ustrezno hočo biti dobiti 22.31.45. Din.

S temi zneski bi bilo pa treba spredosev predlagajoče izdatki, ker je že zastarela. Izolatorji so pritrjeni celo kar na drevesa. Če primerjamo, koliko javnih svetiljk pride v mestu na sto strank, je to zelo skromna prošnja. Imamo pa tudi še druge razlage za podkrepitev te prošnje. Otroci hodijo zvečer pozno iz šole, a tudi da ga je treba poslati v trgovino, pa se upravičeno branijo, ker je deloma popolna tema. In tukaj imajo razni pverzivnosti ugodno priliko, da nadlegujejo zlasti otroki, kar se je že dogodilo. Grajski prebivalec.

— Po snegu smrdi. Ljudje z dobrimi nosovi vohajo sneg že od ponedeljka. Ozračje se je precej ohladilo, obenem pa je po vse vlažno, zato je bilo včeraj kot

Emile Gaboriau:

90

da je palača prazna, sem si drznil vdri v vojvodinjino spalnico...

Norbert ni odgovoril. Čutil je potrebo zbrati svoje misli in pomiriti prenapete žive.

Gredot po stopnicah je vedel, da hoče presenetiti ljubčka pri vojvodinji; ni pa mogel vedeti, da je vojvodinjin ljubček mož, ki ga je na svetu najbolj sovražil.

Videc pred seboj Croisenosa, je moral napeti vse sile da je premagal izkušnjo, planiti nanj.

Tega moža je imel na sumu, da mu je ukradel ljubico, zdaj mu je pa ukral še ženo.

Croisenos je stal prekrižanih rok, nekaj časa je molčal, potem pa nadaljeval:

— Vstopil sem v vojvodinjino spalnico tik pred vami... Zakaj niste slišali najine pogovora? Spoznali bi bili vso vzvišenost in plemenitost čustev vojvodinje de Champdoce... Moja prednost je tem večja... priznavam... Pripravljen sem dati vam zadoščenje, kakršno hočete...

— Če sem vas prav razumel, mi predlagate dvoboj, — je odgovoril Norbert.

— To pomeni, da ste potekali mojo čast, a jutri zjutraj bi me mire duše ubili... To je malo preveč ljubezni.

— Gospod!

Toda vojvoda je mirno nadaljeval:

— Dvoboj... Kaj bi imel od njega, gospod?... Če bi vas ubil, ali bo moja čast s tem manj potekana? Ne, če me ubijete vi, bom pa osmešen še bolj. Ljudje se bodo še po smrti norčevali iz mene. Čemu dvoboj?... Vrnem se počasi; sem oborožen, poženem vam kroglo v glavo... zakon me opravičuje.

Zdelo se je, da Norbert razmišlja.

— Vedel bi, kaj mi je storiti, če bi bil prepričan, da nihče na svetu ne ve... ne sluti, da ste tu...

— Nihče ne more tega slutiti, gospod vojvoda.

— Ali morete priseči?

— Pri vsem, kar mi je najsvetjejšega na svetu prisegam.

Norbert se je zmagoval nasmehnili, toda markiz tega smehljaja ni opazil.

— No torej, — je dejal, — namesto da izrabim svojo pravico in vas ubijem, hočem tvegati svoje življenje.

Croisenos se je odvalil kamen od srca. Bil je mlad, bogat, srečen; tu se mu je nasmehnilo upanje na rešitev.

— Saj sem že rekel, da lahko razpolagate z menom.

— Razumem. Moram vas pa opozoriti, da to ne bo navaden dvoboj pri belm dnevni in pred pričami, ki bi izjavile, da je čast oprana.

— Borila se bova, kakor boste želeli, gospod.

— Imenitno. Torej se spoprimeva z meči in sicer takoj, na vrtu.

Markiz se je ozrl na okno.

— Gledate in mislite si, da je noč zelo temna, — je nadaljeval Norbert.

— Toda prepričani bodite, da bo vedno dovolj sveta za agonijo tistega, ki obleže na vrtu... kajti eden bleži tam, to zdaj menda že razumete.

— Razumem... pojdiva na vrt.

Norbert je odkimal z glavo.

Nekam mudi se vam, gospod markiz, — je dejal. — Saj vam še nisem povedal, kakšni so moji pogoji.

Žrtve zdravniške vede

Nekaj primerov, kako se učenjaki žrtvujejo za trpeče žrtve zavratnih bolezni

bi bile lahko nedogledne. Zato je začel dr. Müller sam čistiti laboratorij. S posilčno enako junaska strežnice je strgal vso noč slikarijo sten in oba sta se okužila. Dokler je še mogel gibati, je dr. Müller zabeležil vse štadije v razvoju grozne bolezni. Končno je pa obrnjen k steni, da bi s svojim dihanjem ne okužil drugih zdravnikov, podlegel v brezupnem boju s črno smrto.

Žrtev radija, cigar izzarevanje lahko postane smrtno, je postal tudi francoski učenjak prof. Bergonie v Bordeauxu. Košček za koščkom so mu morali rezati ude s telesa. Kljub temu je pa nadaljeval svoje delo in strašne bolečine mu je lajsala zavest, da njegova žrtev ne bo zaman. Röntgenove opekline so zahrtnute; ne vidijo se takoj, organizem razjedajo počasi, toda sigurno. Koliko je zdravnik, ki jim manjka eden ali pa več prstov na roki! Vsak zdravnik, ki dela z radijem, je stalno izpostavljen nevarnosti, da postane žrtev zdravniške vede.

V Arkansusu živi lajik zdravniške vede W. Baerg. Dolga leta je proučeval pik in ugriz strupenih živali. Delal je poskuse s kačami, strupenimi muhami, pajki itd. Sam se je dal ugrizniti zolglasnemu bananovemu pajku. Trpel je strašne muke, končno se je pa sam izlečil, a medicinsko vede je obogatel z važnimi ugotovitvami glede te vrste zastrupljenja.

Ni torej res, da naša doba ne pozna junakov. Žive med nami in često tvegajo za trpečega bližnjega najdražje, kar imajo, svoje življenje.

Pojoči in govoreči robot

Cloveški avtomati, ki so preživili najsijsajnejšo dobo svoje eksistence v drugi polovici 18. stoletja in ki so se nam ohranili najlepše v Offenbachovih Hoffmannovih pripovedkah, so v najnovejšem času zopet oživel. In zopet že Amerika tista dežela, ki s je prva lotila izdelovanja robotov, ki nam jih je tako lepo predstavil češki dramatik Karl Čapek, seveda v globljem pomenu. Nedavno je vzbujal v Ameriki splošno pozornost umetni človek pod imenom Televox, ki je opravljal na živig popolnoma samostojno različna dela. Njemu je sledil robot Teleleur, ki je delal na svetlobne signale. Zadnje čase je pa izdelala družba Westinghouse nov cloveški avtomat in mu dala ime Mr. Vocalist. Ta je prekošil vse svoje predhodnike.

Nov cloveški avtomat je zanimiv že po svoji zunanjosti, ker se le malo razlikuje od človeka. On izpoljuje povlečja, ki jih dobi neposredno iz cloveških ust. Aparat je zasnovan na telefonski napravi, ki je v neposrednem stiku z njegovimi »možgani« in deluje potom svetlobnimi žarkov. Žarek je po intenzivnosti govorjene besede šibkejši ali močnejši in učinkuje na občutljivo celico. Celica izloča električni tok odgo-

varjajoč množini svetlobe, ki pada na njo. Električni tok oživlja precizne mehanizme in ti omogočajo robottu hoditi, vstajati, sedeti, gibati se v vseh smerih, peti, govoriti in celo kaditi cigarete. Mr. Vocalist pa zna prizgati tudi električno luč, pognati ali ustaviti ventilator itd. Njegov mehanizem je tako precizen, da opravlja vse to bodisi enkrat ali vsakdo delo posebej. Podjetje pa hoče robota še izpopolniti tako, da se tudi po svojih funkcijah ne bo dosti razlikoval od živega človeka.

Ženska volilna pravica

Ženske na Španskem so dosegle z volilno pravico zopet velik uspeh. Zdaj imajo ženske volilno pravico že v 33 državah. Države s špansko govorečim prebivalstvom so glede enakopravnosti žensk v primeri z drugimi državami zelo zaostale. Samo južnoameriška država Ecuador se lahko ponosa z naprednostjo svojih državljanjk španske narodnosti, ki imajo enake pravice, kakor moški. V Argentini in Braziliji imajo ženske volilno pravico samo izjemoma. Nova Zelandija je bila prva država, ki je priznala ženskam volilno pravico že l. 1893. Devet let pozneje ji je sledila Avstralija, ki je priznala svojim državljanjam popolno enakopravnost z

moškimi ne samo kar se tiče volilne pravice, temveč tudi v političnem življaju. Leta 1905 je sledila primer Avstralija, Finska, l. 1913 Norveška, leta 1915 Danska in l. 1918 Švedska.

Druge države, kjer so si priborile ženske enakopravnost z moškimi, so sledile šele po vojni. Med nje spadajo Češkoslovaška, Avstrija, Poljska, Madžarska, Kanada, Latvija, Estonija, Litva in Luxemburg. V nekaterih državah so dobile ženske samo delne pravice. Tako volijo v Belgiji in Grčiji ženske samo v občinske zastope. V nekaterih pokrajinalah Indije imajo ženske volilno pravico od leta 1924.

Willy Fritsch

kot ruski car Aleksander v razkošni operi »Kongres plešec«

Tramvaj zavozil v tramvaj

Ljubljana, 19. novembra.

V Ljubljani so tramvajski karamboli redki, včeraj se je pa pred kavarne »Evropske« na Dunajski cesti prispel tramvajski karambol. Okrog 15. je privozil od glavnega kolodvora po Dunajski cesti motorni tramvajski voz, ki mu je sledil v neznanli razdalji motorni voz št. 10. Ob slabem vremenu, obratuje na progi več voz in ker ima družba premo priklopnih vozov, pošlje včasih na progo po dva motorna voza, ki vozita drug za drugim. Vozniki morajo voziti v razdalji 50 metrov in pa skrajno previdno. Voznik tramvaja številka 10 je pa premalo pazil na razdaljo, menda je vozil tudi prehitro in tako je bil karambol neizogiben. Voz številka 10 se je v zvo silo zaletel v tramvaj na postajališču, da sta se oba voza za hip dvignila, v obeh pa so dvignili podnožniki. Razobil se je tudi nekaj šip. Med potniki je nastal precejšen strah, ki se je pa kmalu polegel.

Uprrava SMD je uvelia preiskavo in je ugotovila, da voznič ni bil veden in da je vozil proti predpisom znatno prehitro. V zadnjem času je sicer na vso moč zaviral, toda bilo je že prepozno. Škoda je precejšnja, trpel je zlasti voz št. 10, na katerev se je razobil več šip, zlemil se je odbiti in skrivile so se včasih, ki nosijo odbijač. Neprovindni voznik je bil takoj odpuščen.

OČARINJENJE

vseh uvoznih in izvoznih in tranzitnih pošiljk oskrbi hitro, skrbno in po najnji tarifi.

RAJKO TURK

carinski posrednik, LJUBLJANA, Masarykova cesta 9 (nasproti carinarnice). — Revizija pravilnega zaračunavanja carine po meni deklariranega blaga in vse informacije brezplačno.

Mali oglasič

vseka beseda 50 par. Plača se lahko tudi v znamkah Za odgovor znamko! — Na vprašanja brez znamke ne odgovarjam — Najmanjši oglas Dinar 5 —

250 DINARJEV DNEVNO zaslužite z obiskovanjem ljudi v Vašem kraju! — Kosmos, Ljubljana, poštni predel št. 307. — Znamko za odgovor!

POZOR! NA OBROKE!

POHISTVO

Lepe spalnice Din 2.500.—

Omare > 450.—

Postelje > 250.—

Nočne omarice > 130.—

Kuhinjske oprave > 1.000.—

Kuhinjske kredence > 500.—

Vse drugo pohištvo se dobi najcenejše.

Sprejemajo se vsakocasno narocila in popravila —

pri mizarstu »Sava«, Ljubljana, Kolodvorska ulica št. 18.

ELEKTROMOTOR

za vrtlinski tok, 220–380 V, 8 do 10 Ks, v popolnoma dobrem stanju kupim. Ponudbe z natančnim opisom motorja na tovarno lepenke E. Pogačnik, Brezno nad Mariborom. 3206

ELEKTRICAR

z večletno praksjo, vsestransko izvežban, isče službo. Nastopi lahko takoj, zmožen tudi nemškega jezika. Ponudbe na upravo »Slov. Narod« pod »Elektročesar 3196«.

BUKOVA DRVA

dostavljena na dom: celo J15.— dinarjev, žagana Din 125.—, kiana Din 135.—. Putrica, Dolenska cesta 6. 3201

BUKOVA DRVA TRBOVELJSKI PREMOG

pri tt. „KU“ IVO“ LJUBLJANA, Dunajska cesta št. 53 (na Balkanu) Telefon 34—34

Snežne čevlje in galoše

sprejema v popravilo

M. TREBAR, Ljubljana,
SV. PETRA CESTA ŠT. 6.

Bombažna finopredilnica

v inozemstvu (10.000 vreten) se prav ugodno odda proti ustreznim soudeležbam in hipotekarni varnosti. Želi se event. priklop k že obstoječi tkalcini. Vsa naprava se pa tudi proda proti gotovini ali zavarovalni kupnine. Interesenti naj se javijo pod šifro W 12942 na Publicitas (Zürich) Schweiz. 3188

VI 7969/31—1.

3214

RAZGLAS

Uprava občine Ljubljanske razpisuje v smislu sklepa gremija občinske uprave pismeno ofertalno licitacijo za napravo kamnoseškega dela za

nove stopnice pred Ursulinsko cerkvijo

Licitacija se vrši

25. novembra 1931 ob 12. uri opoldne v mestnem gradbenem uradu, soba št. 5, Nabrežje XX. septembra št. 2/II.

Potrebne podlage za razpisano delo se lahko dobijo dnevno med uradnimi urami in imenovanem uradu.

Mestno načelstvo v Ljubljani,

dne 17. novembra 1931.

Zupan in mestni načelnik:
Dr. Dinko Puc I. r.

<p